

Ita Donel. in d. §. Cum in bello. Secunda, nam cum eodem fortunæ impetu aiqui perimuntur, simul eos periisse, intelligendum est. quamvis conjectura aequalis existat, ut unus alteri supervixerit, argumento l. quod ait lex 23. §. fin. ff. ad leg. Jul. de adulter. & in conjunctis ordo non attenditur, l. 2. §. Prius, juncto §. Si quis ita, ff. de vulgar. ubi notatur; quæ consideratio, cum simus in dubio contemnenda non est, licet si de supervivencia etiam momentanea constaret, ad juris effectus at- tenderetur. Atque ita D. Covar. sequuntur Joan. Sadolet. in d. l. quod de pariter, Costa in d. §. cum in bello, verbo, quasi filius ante periisset, n. 1.

46 His non obstat textus in l. ex facto. 17. §. Si quis autem. ff. ad Trebellian. ubi non dicitur, fideicommissum valuisse, quia pater liberis, qui cum eo perierunt, supervixisse præsumitur; sed ratio vera decidendi ad eum textum est, quam inter plures alias refert Costa in dict. §. Cum in bello, verbo patrem prius mortuum. à principio, ex Castrensi in d. l. si inter, ver. Tertio fallit. ff. de reb. dub. nempe quod illa conditio: Si absque liberis moriatur, ex mente defuncti extitisse censetur, cum liberi simul pereunt cum parente, etsi verba deficere videantur: quid enim interest, si veritas inspicitur, quem absque liberis omnino decedere, aut simul cum eisdem interire? cum utroque casu cesset favor eorum quibus testator prospicere voluit, qui ita demum exclusit substitutum, si illi, mortuo instituto, bona possint habere, & hoc nisi supervivant, nequit contingere. Nec refragatur, quod Costa huic intellectui opponit, quod scilicet favor filiorum versaretur in eo, quod possent bona ad suos successores transmitti: Quoniam hoc in consideratione haberi non debet, cum repugnet testatoris voluntati, qui hoc commodum privavit institutum, dum ipsi dedit substitutum, & consequenter, nec liberi eo gaudere deberent, ipsos enim defunctus cum substituto concurrentes præposuit, non autem successores eorum, qui ex liberis non sint, nisi jam substitutio esset extincta, bonis post parentis obitum in eos translatis.

47 Sed à regula supra tradita nonnulli casus excipiuntur, in quibus intuitu humanitatis, vel alia speciali ratione unus ex simul pereuntibus præmortuus creditur, juxta verosimiles conjecturas, personarum qualitate perpena. Hinc, quoties de successione reciproca inter ascendentes & liberos tractatur, qui ita pariter decesserunt, admissum est, ut, si filius sit pubes, supervivere, sin autem impubes, præmori intelligatur, l. qui duos, §. ult. l. cum pubere 23. cum l. seq. ff. de reb. dub. Menoc. n. 30. ver. Item censuit, Donel. supra, Castrensi in d. l. si inter. Hæc ita constituta sunt, quia secundum ordinem naturæ, ac parentum commune votum, liberi eisdem supervivunt, ac succedunt, l. Julianus 26 §. ult. ff. si quis omis. caus. testament. l. nam est parentibus 15. ubi Glof. ff. de inoff. iof. testament. l. scripto 6. §. fin. ff. unde liberi, quæ conjectura alia urgentiori eliditur, quando filius est impubes, qui ob imbecillitatem tenerimæ ætatis præsumitur ante patrem in fata concessisse: quæ ratio communiter traditur ad d. §. ult. & leges cum eo proximè all-gatas. Ideo autem ad has conjecturas ventum est, quoniam inter has personas naturalis ratio, ac pietas successionem inducit, ut probant præfata jura, & l. cum ratio 7. ff. de bon. damnator. Socin. in d. l. quod de pariter, n. 7. ver. Aliquando, quem D. Covar. sequitur in præfenti.

48 Exceptio ejusdem regulæ est, quod habetur in d. l. qui duos, §. cum in bello, ubi præsumitur pater ante filium mortuus ex conjectura nuper tradita, etsi de successione reciproca eorum, qui decesserunt,

non agatur; sed hoc ita ab Imperatore constitutum est humanitatis intuitu, ut lucuosa hæreditas ad matrem perveniret; Menoc. nu. 23. ver. Tertia itaque, Curt. Jun. in l. precibus, nu. 40. C. de impub. & aliis, Alciat. lib. 10. parergon, cap. 9. Costa in dict. §. Cum in bello, verbo, Divus Adrianus creditur. & alii communiter.

Illud autem quod dictum est, quoties de successio- 49 ne reciproca tractatur inter parentes & liberos, intelligi impubrem prius decessisse; limitatur, cum ei datus est pupillaris substitutus & extat mater; nam hujus favore contrarium est dicendum: scilicet patrem simul morientem non supervixisse pupillo, ne per illum genitrix à filii excludatur hæreditate: quod colligitur ex dict. §. cum in bello, Menoch. n. 34. Alciat. d. c. 9. Sed & idem videtur dicendum, licet non sit substitutus, sed venientes ab intestato ad bona patris, quoniam eadem ratio reperitur, & sic potest ampliari, seu intelligi d. §. cum in bello, ut procedat, licet filius sit impubes.

Est itidem addendum, quod si admittatur quo- 50 cunque casu præsumptio, quod impubes ob fragilitatem ante decessit; procedet, quamvis jam pubesceret, si parum ab impubertate distet; nam quoad animi & corporis vires inter pupillum, & qui proximus est pupillari ætati, nulla dignoscitur differentia; atque ita Socin. in l. mulier. n. 10. & in ver. Præterea. ff. de reb. dub. tradidit, puellam tredecim annorum ante parentem mortuam esse præsumendum, si simul pereant; sic Menoch. n. 33.

Ad Num. 9.

Alia itidem exceptio ad præmissam regulam tra- 51 ditur in l. inter socerum 26. ff. de pact. dotalib. ubi filius ante matrem mortuus præsumitur, quod ex eo provenit, quia res aliter expediri non poterat; unde ad verisimilem conjecturam venire necesse fuit, stipularum enim fuerat vir totam dotem, si filius annulus matri superviveret, & partem si ante ipsam proles petiret; casus autem mortis simultaneæ fuit omissus: sed quoniam contrahentes voluerunt omnimodo maritum dotale lucrum percipere, aut tota dos, aut pars ejus debebat illi præstari: in quo dubio Consultus, secundum quod verosimilius erat, illum casum decidit arbitratus, anniculum ante matrem in consensu periisse; ad quod & regula juris motus est, juxta quam in obscuris minimum est sequendum, l. semper 9. ff. de reg. jur. & sic partem dotis duntaxat deberi resolvit.

Verf. Nam id dictum. Ibi: Aut planè possimus fateri.

Nequaquam hoc fatendum est, etsi plures sic 52 sentiant, cum obltat expressus textus in d. l. sed & in illo, ubi pupillus non præsumitur ante substitutum mortuus, cum uterque simul extinctus est. Neque audiendus est Menoch. n. 19. sentiens, ibi etiam substitutum fuisse pupillum; quod mera divinatio est, cum ex textu in nimè possit colligi, & non est, quod nos compellat ad hujusmodi præsumptionem admittendam, cum jam rationem assignaverimus specialem ad d. l. inter socerum, quæ maximè in contrarium urgebat: & D. Covar. compulsi, ut ab eis, quæ rectè tradiderat supra, hic deviarer.

Ibi: Ex quo constat Bartolum.

Hanc Bartoli distinctionem rejecimus, supra, nu. 38. ex aliis.

Ad Num. 10.

53 Si filius etiam pubes cum patre liberto simul de- cedat, non præsumitur supervivere, quamvis de pater- na successione tractetur, ut patronus admittatur, cujus favore hoc ita est specialiter constitutum; Bart. in d. l. quod de pariter, col. 2. ver. Aut. pubes, Dyn in d. l. qui duos, §. Si cum filio, ubi Donel. Curt. Jun. in l. precibus, num. 4. Codic. de impub. Menoch. nu. 37.

54 Quod restringitur, ut non habeat locum in hæ- rede patroni, Menoch. n. 39. Bart. in d. §. Si cum filio, Socin. ibi, col. ult. de quo dubitari maxime potest, si sit ex liberis, argumento §. i. Inst. de fiducia. tutel.

Ibi: Quo in loco sentit.

55 Decisionem d. §. Si quis autem, non procedere, si ascendens fecisset substitutionem, de qua ibi, sed quod substitutus excluderetur, admissa regula d. l. qui duos, §. ult. docuit Menoc. nu. 28. ver. Hanc casum: quod non omnino arduum, cum in eo casu cesset favor eorum ascendendum, & descendendum, & testator cæteris omnibus substitutum præ- tulerit, ut diximus supra, n. 46. de quo nu. 23.

Verf. Omnibus his ad amissum.

56 Quod viro, & foemina eodem naufragio, ruina, vel alio infortunio peremptis, præsumatur illa prius obiisse propter fragiliorem sexus naturam, multi sentiunt, ut Signorol. cons. 155. Specular. tit. de procuratorib. §. i. ver. Vigesimo quinto, Dec. in l. 2. n. 44. ff. de reg. jur. Palac. Rub. supra, d. §. 74. in princip. Tiraquel. de legib. connubialib. l. 8. nu. 56. & alii laudati, sup. n. 7. Contrarium tamen verius est, ut D. Covar. docet in præfenti, & tenet Pacian. d. lib. 2. c. 8. n. 14. ubi disputat; Menoch. d. pref. 50. n. 14. Sadolet. supra, Fontanel. d. claus. 4. glof. 7. part. 2. n. 45. Nam quod viri robustioris naturæ sint, quam foemina, perpetuum non est, cum passim fortissimarum mulierum fiat mentio; ut testatur Pacian. n. 15. Tiraquel. ubi proximè, l. 1. n. 135. & huc accedunt, qui existimant foeminam in vulneribus sustinendam viro fortiozem esse, quos tamen supra reprobavimus. Præterea quamvis concedatur, qualem esse conjecturam; quæ dicitur, virum durius vivere posse; hæc sufficiens non est, ut juris præsumptio inducatur; ut in simili ratiocinatur Menoch. d. lib. 6. pref. 51. n. 22. 23. atque ita cujus interfuerit ad fundandam suam intentionem, foeminam ante virum succubuisse, id tenetur probare. His jungenda sunt, quæ diximus supra, n. 2. ex quibus omnibus ita est tenendum, non obstante l. 12. tit. penult. part. 7. quæ expressim refragatur, cui D. Covar. eo modo, quo potest responderet, scilicet ibi deficere intentionem corrigendi jus commune in Legislatore.

AD CAPUT VIII.

Penam insonti pro alterius crimine irrogari, licitumne sit.

SUMMARIUM.

- 1 Qui de materia fuscè tractatur.
2 Pena quodplex, & n. 4. & 5.
3 Ejus definitio.
4 An justum sit, ut unus pro alterius delicto coer-

- ceatur? cum numero, seqq. usque ad. 13.
8 Pena vindicativa culpam semper supponit.
9 Innocentes puniri, iniquum est.
14 Bruta etiam ob nefanda flagitia puniuntur. 18.
17 Inanimata etiam destruantur.
19 Verbum, vilitare, in sacris literis quomodo acci- piatur.
20 Deum innocentes ob aliorum scelera extinxisse, demonstratur.
21 Jure humano constitui non potest, ut quis pro alterius crimine corporaliter plebatur.
22 Sententia Imperatorum in l. quisquis, C. ad leg. Jul. Majest. reprobatur.
23 Justè lex humana ex causa potest irrogare penam non corporalem liberis delinquentium; & qua- re? num. 24. & 25.
26 Numquam Deus pro alienis peccatis penam spiri- tualem infligit: nec ab homine imponi potest, n. 27.
28 Irregularitas quando pena censetur.
29 Quorundam Sacre Scripture locorum, quæ sunt apud. D. Covar. interpretatio remissive.
30 Theodosii Imperatoris factum refertur.
31 Quibus penis hæreticorum descendentes afficiantur; & quadam notabilia circa id adjiciuntur, usque ad numerum 37.
38 De penis adversus liberos admittentium crimen lese Majestatis humane, & n. 39. 40.
41 Quis cognoscat an officium sit publicum, ne ad il- lud descendens proditoris admittatur.
42 Qua nobilitate priventur liberi reorum lese Ma- jestatis.
43 Utrum in majoratum succedant, ad num. 46.
47 An filii ob crimen lese Majestatis à matre com- missum puniantur?
48 Nepotes rei lese Majestatis plebuntur, & n. 49.
50 Qui filii propter crimen lese Majestatis à parenti- bus paratum pena afficiantur, usque ad n. 53.
54 Filii hæreticorum utrum beneficiis Ecclesiasticis priventur? ad nu. 57.
58 Qui prohibetur officia, vel beneficia obtinere, non censetur obtentis privari.
59 Infamia facti qui notatur, etsi beneficia Ecclesiasti- ca assequi prohibeatur, jam quesita non perdit.
60 Hæretici beneficiis Ecclesiasticis privantur, usque ad numerum 62.
63 Filii hæreticorum ante crimen concepti num penis subiciuntur? ad num. 69.
70 Quid de filiis reorum lese Majestatis humane? & numero 71.
72 Filii utrum dignitate, vel nobilitate paterna deco- rentur, si ante eam adeptam nascantur; & an potior in successione sit, qui post patris dignita- tem editur, quam antea natus? usque ad nu. 80.
77 Confirmatio nihil de novo addit, sed iis quæ sunt, robor & firmitatem præstat.
78 Solutio D. Covar. ad argumentum Calderini de- fenditur.
81 Valet statutum irrogans penam pecuniariam pro alieno crimine ex justa causa.
82 Idem est quoad infamiam.
83 Justè potest statuto præcipi, ut pater pro delicto fi- lii intra legitimam teneatur, de quo latè usque ad numerum 91.
93 Parentibus, vel filiis delinquentibus, si bona eor- um confiscentur, quæ peculia Fisco acquiran- tur, vel non, usque ad num. 103.
104 Si bona filii publicentur ob crimen, vivo patre, legitima ad Fiscum non pertinet; usque ad n. 107.
108 Fisco mariti bona propter ipsius delictum occupan- te, dimidia pars bonorum, quæ matrimonio con- stante sunt quesita, eidem reservatur.